

بِسْمِ تَعَالَى

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت
جمهوری اسلامی ایران

نظام نامه مدیریت پژوهش
در مؤسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران

مصوب هیات امنای ۱۴۰۱/۰۸/۱۵

نظام نامه مدیریت پژوهش در مؤسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران

بر اساس اساسنامه و ماموریت مؤسسه ملی تحقیقات سلامت، تضمین کیفیت نتایج حاصل از تحقیقات، بهره مندی حداکثری از ظرفیت های علمی و نخبگان پژوهشی کشور و پاسخگویی مناسب به مدیران و سیاستگذاران نظام سلامت جزء وظائف اصلی مؤسسه به شمار می آید. به منظور اجرایی کردن این وظائف "نظام نامه مدیریت پژوهش در مؤسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران" به شرح به تصویب هیات امنای مؤسسه رسید.

ماده ۱- دامنه طرح های مؤسسه ملی

دامنه طرح های مصوب عموماً در سطح ملی، یا با کاربرد ملی بوده، که با سفارش ذی نفعان (به ویژه واحدهای مختلف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی) یا در راستای تحقق رسالت و اهداف مؤسسه ملی تحقیقات سلامت می باشد. مرجع تصمیم گیری درباره ضرورت انجام این طرح ها شورای پژوهشی مؤسسه می باشد.

ماده ۲- فرایند سفارش اجرای طرح تحقیقاتی به مؤسسه ملی

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت به روش های ذیل سفارش طرح های پژوهشی پیشنهادی را دریافت و بررسی می نماید:

۱. دریافت عناوین پیشنهادی مورد نیاز از سوی معاونت ها، سازمان ها و موسسات وزارت متبوع،

۲. دریافت طرح های پیشنهادی از سوی سایر سازمان ها و دستگاه ها،

۳. دریافت طرح های پیشنهادی از سوی محققین شاغل در مؤسسه ملی تحقیقات سلامت.

ماده ۳- تعامل مؤسسه ملی با معاونت ها، سازمان ها و موسسات وزارت بهداشت/سایر سازمان ها

به منظور تعامل حداکثری مؤسسه ملی با معاونت ها، سازمان ها و موسسات وزارت بهداشت و سایر سازمانهای سفارش دهنده، در زمان انجام سفارش پژوهش موارد زیر بایستی مورد توجه قرار گیرد:

۱. اعلام عناوین پژوهشی به مؤسسه ملی از طریق معاون وزیر یا رئیس سازمان/مؤسسه مربوطه با ذکر سقف اعتبار هر عنوان و منبع تامین آن.

تبصره ۱. مؤسسه ملی تواند به نمایندگی از طرف معاونت و سازمان/مؤسسه مربوطه برآورد هزینه نماید.

تبصره ۲. فرایند ارزیابی متدولوژی و هزینه هر پروپوزال توسط مؤسسه ملی (در حد سقف تعیین شده) انجام خواهد شد.

۲. ارسال عنوان مورد نیاز به همراه فرم تعریف پروژه پژوهشی (RFP) مربوطه که در فرمت مورد تایید مؤسسه نوشته شده باشد.

تبصره ۳. مؤسسه ملی در صورت نیاز، برای تدوین فرم تعریف پروژه پژوهشی (RFP) می تواند مشاوره لازم را به واحد سفارش دهنده ارایه دهد.

تبصره ۴. مسئولین و مستخدمین معاونت، سازمان/مؤسسه سفارش دهنده نمی توانند مجری یا همکار اصلی طرح پژوهشی درخواست شده باشند. در خصوص طرح های سفارش وزارت بهداشت منظور کارکنان شاغل در اداره کل ذی ربط می باشد.

ماده ۴- منابع مالی مؤسسه

منابع مالی مورد نیاز مؤسسه ملی به طرق ذیل تامین می گردد:

۱. در خصوص طرح هایی که به سفارش معاونت های وزارت بهداشت یا دیگر سازمان ها و موسسات اجرا می شود، محل تامین واحد سفارش دهنده می باشد.

تبصره ۵. به منظور تامین خدمات نظارتی و پشتیبانی حداکثر مبلغ ۱۰ درصد از بودجه های در نظر گرفته شده با تشخیص رییس موسسه (اضافه بر مبلغ مصوب) به عنوان هزینه مدیریت پژوهش در نظر گرفته می شود و صرف هزینه های مرتبط با کارشناسی هزینه و متدولوژی، داوری ها و نظارت طرح ها می شود که توسط معاونت، سازمان و مؤسسه سفارش دهنده تامین می شود.

۲. در خصوص طرح هایی که مؤسسه ملی تحقیقات سلامت در راستای اجرای رسالت و اهداف خود اجرا می کند، محل تامین بودجه از محل بودجه اختصاصی مؤسسه است.

ماده ۵ - فراخوان عناوین طرح های پژوهشی مورد نیاز موسسه ملی تحقیقات سلامت، معاونت ها، سازمان ها/مؤسسات وزارت بهداشت و سایر سازمانها و انتخاب مجری

طرح های مؤسسه ملی تحقیقات سلامت به سه شیوه فراخوان عام، فراخوان محدود و عدم فراخوان با تشخیص شورای پژوهشی مؤسسه واگذار می گردند.

۱. فراخوان عام:

مؤسسه در این شیوه تلاش می کند تا با استفاده از یک یا چند ابزار زیر حداکثر اطلاع رسانی به پژوهشگران کشور به عمل آید.

الف- اعلام در وب سایت مؤسسه ملی،

ج- ارسال فراخوان به دانشگاه های علوم پزشکی کشور و سایر مراکز تحقیقاتی،

د - ارسال فراخوان به مدیران کل حوزه مرتبط در وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی (در صورت لزوم)،

ه - ارسال حسب مورد به سایر مراکز مرتبط (در صورت لزوم).

۲. فراخوان محدود: در فراخوان محدود عنوان و فرم تعریف پروژه پژوهشی (RFP) به حداقل دو موسسه یا سازمان تحقیقاتی یا شخص حقیقی که با تصویب شورای پژوهشی موسسه در حیطه مورد نظر توانمند هستند، ارسال می گردد و از آنان برای ارسال پروپوزال تا زمان معین دعوت می شود.

تبصره ۶. همکاران موسسه ملی تحقیقات سلامت (اعم از هیات علمی و غیر هیات علمی) نمی توانند در فراخوان طرح هایی که از سوی معاونت ها، سازمان ها و مؤسسات وزارت بهداشت و سایر سازمان های سفارش دهنده به موسسه سفارش داده می شود به عنوان مجری یا همکار طرح شرکت کنند.

۳. بدون فراخوان: طرح هایی که اجرای آنها فوریت زمانی دارد، و یا بر اساس نظر شورای پژوهشی مؤسسه فرد حقیقی و یا نهاد حقوقی خاصی بهتر است مجری آن شود، بدون فراخوان به محققین واجد شرایط یا مراکز تحقیقاتی مرتبط واگذار می گردد. بعضی از مصادیقی که شورای پژوهشی مؤسسه بدون فراخوان طرحی را واگذار می نماید به شرح ذیل هستند:

الف- فوریت اجرای پروژه،

ب- محدود بودن بودجه طرح به نوعی که با تشخیص شورا طی کردن فرایند فراخوان مقرون به صرفه نباشد.

ج- برتری بارز یک مجری حقیقی یا حقوقی (همانند یک مرکز تحقیقاتی موفق در حیطه مورد مطالعه و یا سازمان آمار کشور و...) با توجه به سوابق تحقیقاتی آن و با تشخیص شورای پژوهشی مؤسسه.

لازم به ذکر است پروپوزالهای دریافت شده به هر یک از سه شیوه فوق در شورای پژوهشی موسسه مطرح و یکی از آنها انتخاب شده و به تصویب شورا می رسد. شورای پژوهشی موسسه در عدم پذیرش همه پروپوزالهای دریافت شده مختار است.

تبصره ۷: در طرح هایی که از طرف وزارت بهداشت و سایر مراکز و نهادهای دولتی و عمومی به موسسه ملی تحقیقات سلامت سفارش داده می شود و هزینه آنها به طور کامل از طرف واحد سفارش دهنده تامین می شود، در صورتی که واحد سفارش دهنده مجری طرح را از بین اعضای هیئت علمی داخل موسسه یا افراد خارج از موسسه معرفی نماید، انتخاب ایشان به عنوان مجری و انعقاد قرارداد با ایشان بدون انجام فراخوان پس از تایید شورای پژوهشی موسسه بلامانع می باشد. این طرح ها همچنین می توانند طبق ضوابط و روال معمول دانشگاه، در شورای ارتباط با صنعت دانشگاه مصوب شوند.

ماده ۶. ارایه و بررسی طرح های پژوهشی از سوی محققین شاغل (اعم از اعضای هیات علمی و یا کارشناسان و محققین) مؤسسه ملی تحقیقات سلامت

به منظور بهره‌مندی از ظرفیت گروه های تحقیقاتی و پژوهشگران مؤسسه، مؤسسه می‌تواند در چارچوب برنامه های مؤسسه و با مصوبه شورای پژوهشی مؤسسه، طرح های پژوهشی اعضای هیات علمی و محققین مؤسسه را تصویب نماید.

۱. دامنه و حیطه طرح های پیشنهادی:

الف: مؤسسه ملی تحقیقات سلامت هر ساله بر اساس رسالت و برنامه بلند مدت خود فهرست پیمایش های ملی خانوار و پژوهش‌های مرتبطی را که در آن سال بایستی اجرا شوند، تعیین می‌کند. در این بین ممکن است برای تکمیل اطلاعات، نیاز به اجرای پژوهش های کاربردی مشخصی باشد، که با تصمیم و نظر رئیس مؤسسه و تایید شورای پژوهشی می‌توان آنها را به اعضای مؤسسه واگذار کرد.

تبصره ۸. هر عضو شاغل در مؤسسه در یک زمان مشخص می‌تواند حداکثر برای یک طرح از این نوع طرح‌ها از مؤسسه به عنوان مجری طرح بودجه دریافت نماید.

۲. روند ارایه و بررسی:

کلیه طرح ها در فرم طرح های پیشنهادی مؤسسه در قالب طرح های پژوهشی مؤسسه ارائه شوند. بررسی طرح بر اساس روال معمول مؤسسه در قالب کارشناسی اولیه و پژوهشی انجام می‌پذیرد.

تبصره ۹. گرفتن طرح پژوهشی به عنوان مجری از نهادها و مراکز خارج از مؤسسه ملی تحقیقات سلامت، توسط اعضای هیات علمی شاغل در مؤسسه (انعقاد قرارداد به صورت مستقیم بین عضو هیات علمی مؤسسه و مراکز خارج از مؤسسه)، در صورتی که طرح مذکور در راستای کارکردهای مؤسسه باشد (با تایید هیئت رئیسه مؤسسه)، پس از موافقت رئیس مؤسسه بلامانع است.

ماده ۷ – تضمین کیفیت

به منظور تضمین کیفیت طرح‌های پیشنهادی به مؤسسه ملی، مراحل ذیل برای کلیه طرح ها انجام می‌گیرد: کارشناسی اولیه (متدولوژی و هزینه)، بررسی در کمیته های فنی و شورای پژوهشی، و نظارت بر حسن اجرای طرح.

۱. کارشناسی اولیه (متدولوژی و هزینه):

الف- تیمی از کارشناسان مجرب در زمینه متدولوژی تحقیقات و همچنین برآورد بودجه طرح های پژوهشی توسط مدیریت پژوهشی انتخاب و با تایید رئیس مؤسسه داوری طرح های پیشنهادی را بر عهده دارند.

ب- طرح های پیشنهادی پس از ارائه به مؤسسه، به داور/داوران ارسال می‌شود و نتایج آن به مجری طرح اعلام می‌گردد. مجری موظف است قبل از مطرح شدن طرح در جلسه شورای پژوهشی اصلاحات مورد نظر داور/داوران را انجام داده یا پاسخ مکفی ارایه نماید.

ج- در خصوص طرح های منتخب (مانند پیمایش‌های ملی یا طرح های ارزیابی فناوری سلامت) که نیاز به داوری تخصصی دارند، مسیر کارشناسی و داوری از طریق کمیته های فنی که اعضای آن با نظر رئیس مؤسسه انتخاب می‌شوند انجام خواهد گرفت. نظرات این کمیته ها جنبه مشورتی داشته و شورای پژوهشی در رد یا قبول این نظرات مختار است.

د- حداقل و حداکثر هزینه کارشناسی توسط مدیریت پژوهشی سالانه تعیین شده و به ازای هر طرح، پس از تایید هیات رئیسه مؤسسه در دامنه تعیین شده قابل پرداخت خواهد بود.

۲. بررسی و تایید در شورای پژوهشی:

الف- کلیه پروپوزال های دریافتی در شورای پژوهشی مؤسسه مصوب می‌شوند. حسب مورد شورای پژوهشی می‌تواند برای کمک به تصمیم گیری از نظرات داور (یا داوران) یا کمیته های فنی مربوطه استفاده کند.

ب- مدیریت پژوهشی قبل از برگزاری جلسات شورا پروپوزال طرح ها را برای کلیه اعضای شورا ارسال می‌کند. جمع بندی نظرات اعضای شورا در خصوص هزینه و متدولوژی طرح از طریق مدیریت پژوهشی به مجری اعلام می‌گردد.

ج - عقد قرارداد با مجریان پس از تصویب طرح در شورای پژوهشی و تایید کمیته اخلاق صورت می گیرد. توضیح: به منظور رعایت و بکارگیری اصول و موازین اخلاقی در پژوهش های علوم پزشکی و حفاظت از آزمودنی های انسانی در تحقیقات علوم پزشکی و استفاده از نظرات صاحب نظران حیطة های مختلف علوم زیستی، کمیته سازمانی اخلاق در پژوهش های علوم پزشکی در مؤسسه ملی تحقیقات سلامت از تاریخ ۱۳۹۵/۵/۱۷ بصورت رسمی و بر طبق دستورالعمل وزارت متبوع شکل گرفته است. کلیه طرح های مصوب شورای پژوهشی در این کمیته مطرح می شوند و جهت عقد قرارداد بایستی تاییدیه کمیته اخلاق را داشته باشند.

۳. نظارت بر اجرا و گزارش دهی طرح های مصوب:

الف- به ازای هر طرح، پس از تصویب و عقد قرارداد، ناظر (ناظرین) از بین محققین برجسته و مرتبط با موضوع طرح به پیشنهاد مدیریت پژوهشی و تایید رئیس مؤسسه تعیین می گردد.

ب- ناظر (ناظرین) موظف به بررسی گزارش های میانی، نهایی طرح و تکمیل دقیق فرم نظارت با ذکر جزئیات به ازای هر گزارش می باشد.

ج- نظارت اجرای طرح های مؤسسه ملی در حین اجرا و پس از اتمام طرح بر اساس بررسی گزارش های میانی و نهایی ارایه شده توسط مجری انجام می گیرد. حیطة های نظارت، بررسی همخوانی روش اجرا با پروپوزال مصوب، رعایت جدول زمان بندی و ملاحظات مربوط به ترجمه و کاربست دانش حاصله از پروژه می باشد.

د - مجری موظف است نظرات ناظر را در گزارش اعمال نموده و یا پاسخ مکفی ارایه نماید. در صورت اختلاف نظر بین مجری و ناظر، با نظر رئیس مؤسسه ناظر دوم تعیین می شود.

ه - حداقل و حداکثر هزینه نظارت به ازای هر طرح، به پیشنهاد مدیریت پژوهشی و تایید هیات رئیسه مؤسسه قابل پرداخت می باشد.

تبصره ۱۰. مبلغ نظارت در قرارداد فی مابین مؤسسه ملی و مجری ذکر شده و به جمع بودجه مصوب اضافه می گردد. پس از اعمال کسورات قانونی به ناظر پرداخت می گردد.

تبصره ۱۱. در صورت نیاز به تعیین ناظر دوم، تا سقف مبلغ تعیین شده برای نظارت اول، برای انجام نظارت دوم در نظر گرفته شده و به جمع بودجه مصوب اضافه می گردد. پس از اعمال کسورات قانونی به ناظر پرداخت می گردد.

تبصره ۱۲. در خصوص طرح هایی که نظارت آنها به کار فیلد و بازدید میدانی نیاز دارد، با تایید شورای پژوهشی نظارت در قالب پروپوزال جداگانه صورت می گیرد. پروپوزال نظارت پس از دآوری هزینه و متدولوژی از طریق مدیریت پژوهشی، به شورای پژوهشی ارائه می گردد و پس از تصویب شورا به روال دیگر طرح های پژوهشی مصوب با ناظر (مجری پروپوزال نظارت) عقد قرارداد می گردد. نظارت خود این طرح های نظارت بر عهده مدیریت پژوهش مؤسسه خواهد بود.

ماده ۸ - کاربست نتایج

تسهیل و تقویت ارتباط بین تولیدکنندگان دانش و تصمیم گیرندگان از کارکردهای اصلی مؤسسه ملی تحقیقات سلامت است تا از این راه امکان و احتمال به کارگیری نتایج تحقیقات افزایش یابد. در این راستا توجه به موارد ذیل ضروری است:

۱. مجریان طرح ها به منظور حصول اطمینان از کاربست نتایج تحقیقات خود ملزم به ارائه خلاصه های سیاستگذاری، ارائه نتایج در قالب سمینار و کارگاه، جلسات حمایت طلبی رودرو و برگزاری نشست اختصاصی و ارائه مقاله با توجه به نوع و گستره طرح هستند.

۲. کلیه طرح هایی که در مؤسسه ملی تحقیقات سلامت مصوب می شوند باید در ابتدا و در مرحله تصویب نحوه کاربست نتایج خود را بر اساس موارد مندرج در فرم تعریف پروژه پژوهشی (RFP) مشخص کنند و هزینه آن را در پروپوزال پیش بینی نمایند. تسویه حساب طرح ها منوط به اجرای فرمت تعیین شده کاربست نتایج می باشد.

۳. طرح دهندگان موظفند در هر موردی که نتایج یا گزارش های طرح خود را بصورت انتشار مقاله، کتاب و یا گزارش و از این قبیل برای مراجع مربوطه و یا مجلات مختلف داخلی یا خارجی ارائه می نمایند، جمله ای مبنی بر اینکه «این تحقیق با حمایت مؤسسه ملی

- تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران، دانشگاه علوم پزشکی تهران انجام پذیرفته است» را همراه با شماره و سایر مشخصات طرح قید نمایند. در غیر این صورت حق هرگونه پیگیری‌های بعدی برای مؤسسه محفوظ خواهد بود.
۴. کلیه طرح‌های مصوب مؤسسه که اقدام به جمع‌آوری داده می‌نمایند، باید داده‌ها (داده‌های خام و تحلیلی) را در زمان تسویه حساب در قالب مشخص شده توسط مدیریت پژوهش تحویل مؤسسه بدهند. تسویه حساب کامل طرح‌ها منوط به تحویل داده‌ها می‌باشد.
۵. انتشار داده‌های اجرا شده و بهره‌برداری از آنها بر اساس شیوه‌نامه دسترسی به داده‌های پیمایش‌های حوزه سلامت مؤسسه ملی تحقیقات سلامت (مصوبه شورای پژوهشی مؤسسه) صورت می‌گیرد.
۶. مجریان طرح‌ها موظفند مواردی را که کمیته اخلاق مؤسسه در خصوص نحوه انتشار نتایج به آنها متذکر می‌گردد، رعایت نمایند.

این نظام نامه در ۸ ماده و ۱۲ تبصره در تاریخ ۱۳۹۷/۰۸/۱۵ در هیات امنای مؤسسه به تصویب رسید و جایگزین نظام نامه پژوهشی مصوب ۱۳۹۷/۱۲/۵ مؤسسه می‌گردد و از تاریخ تصویب ملاک عمل مؤسسه خواهد بود.